

Justis- og beredskapsdepartementet
Lovavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref:

Vår ref:
202301131-2

Dato:
20.04.2023

HØRING - NOU 2022 - 21 - STRAFFERETTLIG VERN AV DEN SEKSUELLE SELVBESTEMMELSESRETTE

Det vises til høring fra Justis- og beredskapsdepartementet den 13. januar 2023 om NOU 2022: 2 1 – Strafferettslig vern av den seksuelle selvbestemmelsesretten. Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) har merknader til kapittel 37 Administrative og økonomiske konsekvenser.

Straffelovrådets utredning inneholder flere forslag som kan få betydelige konsekvenser for kriminalomsorgen. «Voldtektsbestemmelsen foreslås erstattet av en ny bestemmelse om seksuell omgang uten samtykke, som både omfatter tilfeller som i dag rammes av voldtektsbestemmelsen og tilfeller der gjerningspersonen har seksuell omgang med noen som ikke vil det, og som gir uttrykk for dette i ord eller handling. Den foreslåtte bestemmelsen vil kunne omfatte flere handlinger som i dag «bare» kan straffes som seksuell handling uten samtykke. Endringen innebærer at strafferammen for slike tilfeller øker fra fengsel inntil 1 år til fengsel inntil 10 år.» Andre forslag som kan få betydelige konsekvenser er et nytt straffalternativ om seksuell utnyttelse av noen som er ruspåvirket, og en utvidelse av straffansvaret for seksuell utnyttelse av barn under 18 år i en særlig sårbar situasjon. Slike endringer vil kunne føre til at langt flere kan få fengselsstraff og at lengden på fengselsstraffene øker. Dette vil videre medføre behov for å øke fengselskapasiteten, behov for nye fengselsbygg og økt bemanning som ikke vil være mulig å håndtere innenfor de ordinære budsjetttrammene.

I dag er om lag 1 av 4 innsatte som til enhver tid er i fengsel, dømt eller mistenkt for seksuallovbrudd. Økt domslengde som følge av straffeskjerpelser på 200 tallet, har ført til at kriminalomsorgen har ansvar for en stadig økende andel personer som er dømt for seksuallovbrudd. I år 2000 utgjorde personer dømt for seksuallovbrudd 6 % av alle domfelte i fengsel. I 2022 var denne andelen økt til nærmere 25 % av de som til enhver tid er i fengsel, uten at antallet mottatte dommer har økt tilsvarende. Antall personer dømt til forvaring for seksuallovbrudd er mer enn tredoblet siden 2007. Cirka 30 % av unge i alderen 15-24 år i fengsel er dømt for seksuallovbrudd. Straffen har økt mest for voldtekt, der gjennomsnittsstraffen er doblet fra to til fire år. Denne utviklingen og tiltak for innsatte som har begått seksuallovbrudd, er omtalt i Kriminalomsorgens fagstrategi om personer dømt for seksuallovbrudd 2022–2026. Fagstrategien er omtalt i høringen hvor det vises til at det er behov for mer kunnskap om seksuallovbruddsdømte for å kunne utvikle effektive tilbakeførings- og forebyggingstiltak. Rådets forslag

vil også kunne føre til ytterligere behov for slike tiltak i fengsel og tilsvarende resurser til kriminalomsorgen.

Når det gjelder barn, er det klare utgangspunktet at disse så langt det er mulig ikke skal idømmes fengselsstraff. Da også barn under 18 år begår seksuallovbrudd, vil forslagene i tillegg kunne få kostnader for gjennomføringen av alternative reaksjoner for unge domfelte.

Det vises til utsatt frist.

Med hilsen

Line Wilberg
seksjonssjef

Anne Dahl
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk i kriminalomsorgen og har derfor ingen signatur.